

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA

ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ

im. JANA OSTROBRZEGA W OSTROBRZEGU

ROK SZKOLNY 2023/2024

SPIS TREŚCI:

Wstęp

- I. Akty prawne regulujące funkcjonowanie doradztwa zawodowego.
- II. Założenia Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego.
- III. Cele ogólne i szczegółowe oraz treści programowe.
- IV. Funkcjonowanie WSDZ w Szkole Podstawowej im. Jana Ostroroga w Ostrorogu.
- V. Zadania doradcy zawodowego.
- VI. Formy, metody i techniki pracy doradczej.
- VII. Współpraca ze środowiskiem i instytucjami.
- VIII. Zasoby.
- IX. Efekty działań WSDZ.
- X. Ewaluacja działań WSDZ.
- XI. Załączniki:

- Plan pracy z doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2023/2024 w klasach VII i VIII.

WSTĘP:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. Określa on rolę i zadania osób odpowiedzialnych za jego realizację, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty oraz metody pracy. Adresatami są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces doradczy. Uczeń, który jest zaangażowany w proces uczenia się, wie, jakie ma predyspozycje i zainteresowania, potrafi dokonać trafnej samooceny, zna swoją wartość i ma plany na przyszłość, jest odpowiednio przygotowany do podjęcia dalszej decyzji edukacyjnej i zawodowej, a także do wymogów zawodów przyszłości.

I. Akty prawne regulujące funkcjonowanie doradztwa zawodowego w szkołach:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U.z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

II. Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;

- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły i zgodne z treściami programowymi doradztwa zawodowego realizowanego w poszczególnych klasach.
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

III. Cele ogólne i szczegółowe oraz treści programowe.

Celem WSDZ jest prawidłowe przygotowanie uczniów do odpowiedniego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, rozwijanie ich konkretnych umiejętności i predyspozycji niezbędnych do właściwego funkcjonowania w różnych rolach społecznych i zawodowych.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest:

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest:

- poznawanie własnych zasobów
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów
- informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-VI:

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III

I. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- I.1 Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- I.2 Prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- I.3 Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- I.4 Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- I.5 Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 Odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 Opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 Wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- I.1 Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- I.2 Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- I.3 Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- I.4 Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 Opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 Opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII- VIII

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

ADRESACI:

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele.

IV. Funkcjonowanie WSDZ w Szkole Podstawowej im. Jana Ostroroga w Ostrorogu.

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, psycholog, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy, pielęgniarka szkolna i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.

Treści z zakresu orientacji zawodowej są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego:

- 1) W klasach I-III w bieżącej pracy z dziećmi przez wychowawców we współpracy z doradcą zawodowym, pedagogiem i psychologiem.
- 2) W klasach IV-VI w czasie zajęć lekcyjnych oraz godzin wychowawczych przez wychowawców oraz nauczycieli przedmiotów, we współpracy z doradcą zawodowym, pedagogiem i psychologiem.
- 3) W klasach VII-VIII podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze 10 godzin lekcyjnych na dany etap edukacyjny oraz w czasie zajęć lekcyjnych/ godzin wychowawczych oraz konsultacji z pedagogiem, psychologiem, doradcą zawodowym zgodnie ze zgłaszanymi przez uczniów potrzebami.

V. Zadania doradcy zawodowego.

- prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin w ciągu roku szkolnego w klasach 7 i 8,
- udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego,
- aktualizowanie informacji związanych z doradztwem zawodowym,
- opracowanie we współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcami, psychologiem lub pedagogiem programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynacja jego realizacji,
- przeprowadzanie ankiety ewaluacyjnej,
- sporządzanie sprawozdania z realizacji WSDZ.

VI. Formy, metody i techniki pracy doradczej.

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII
- lekcje z wychowawcą
- praca grupowa
- konsultacje indywidualne

- wykłady
- dyskusje
- burza mózgów
- pogadanki
- prelekcje
- prezentacje multimedialne
- filmy
- testy
- ankiety
- kwestionariusze
- spotkania z ekspertami
- gazetka – tablica
- targi edukacyjne/ wycieczki zawodoznawcze i tematyczne
- metoda projektu

VII. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM I INSTYTUCJAMI

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
- Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
- Powiatowy Urząd Pracy
- Szkoły ponadpodstawowe
- Szkoły – dni otwarte
- Przedsiębiorcy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Ośrodek Pomocy Społecznej

VIII. ZASOBY:

- programy komputerowe
- rzutnik
- tablica interaktywna
- materiały drukowane
- informacje o zawodach
- informatory
- publikacje
- narzędzia diagnostyczne
- komputery – adresy internetowe (praca, uczelnie, szkoły zawodowe).

IX. Efekty działań WSDZ.

A. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej:

1. Wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas oraz planów pracy.
2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
3. Zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.

B. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów:

1. Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
2. Umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
3. Znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
4. Umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno- zawodowej.

C. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców:

1. Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dziecko.
2. Zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka. Umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka.
3. Znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
4. Znajomość trendów w zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy oraz oferty szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie powiatu.
5. Umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

X. Ewaluacja działań WSDZ.

Ewaluacja skuteczności działań w ramach WSDZ dokonywana jest na bieżąco na podstawie analizy informacji zwrotnej od uczniów, rodziców, wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa, a także na podstawie dokumentacji szkolnej. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej oraz wywiadów doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego.